

MÉHÉSZETI

KÖZLÖNY

Kolozsvár 1917.
Szeptember
XXXII. évfolyam
9. szám.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület, a Tiszántúli Méhészegylet
és az Udvarhelyvármegyei Méhészegylet hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Gyórfi István.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület méhtelepe.

MEGJELENIK
RENDES VISZÓ-
NYOK KÖZÖTT
HAYONTA.

ELŐFIZETÉSI ÁR: BELFÖLDRE EGY ÉVRE 4 K. FÉLÉVRE 2 K. KÜL-
FÖLDRE 5 K. AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET TAGJAI A TAG-
SÁGI DÍJÉRT KAPJÁK. TAGSÁGI DÍJ RENDES TAGOK RÉSZÉRŐL
ÉVI 4 K. A LAP SZELLEMI RÉSZÉT ÉRDEKLŐ KÖZLEMÉNYEK A SZER-
KESZTŐ NEVÉRE: KOLOZSVÁR, PAP-UTCA 6. SZÁM KÜLDENDŐK.

Tartalom: 1. Ébredő remények. 2. A méhek etetése. 3. A kiscigány és a méhészet. 4. Méz a háztartásban. 5. Kettős röplük. 6. Szeptember a méhesben. 7. Vegyések. 8. Előfizettek. 9. A Tiszántúli Méhészegylet hivatalos közlései. 10. Szerkesztő postája.

.....

Igen Tisztelt Méhész Urak!

Van szerencsénk szíves tudomásukra hozni, hogy Székesfehérvárott, saját házunkban egy nagyobb

gőzviaszöntödét és műlépkészítő műhelyt

létesítettünk.

Ezen vállalkozásunkat, oly szilárd alapra fektettük, hogy hazánk t. méhészeit vegytiszta műléppel elláthassuk s ezáltal az általános megelégedést és bizalmat kiérdemelhessük.

Hengergépeinken a műlépet szakszerűen állítjuk elő s annak vegytisztaságáért és jóságáért személyes felelősséget vállalunk.

A műlépet ezidőszereztől kilogrammonként napiárban számítjuk.

Elvállalunk vegytiszta és salakmentes viaszt műléppé való hengerelésre is, melyért kilogrammonként munkadíj fejében 4 koronát számítunk.

Egyben felhívjuk szíves figyelmüket, hogy hosszabb kísérletezés után sikerült egy **tökéletes és gazdaságos viaszolvasztó** üzembe helyezni, úgy, hogy képesek vagyunk bárkinek 1 kg. száraz léptörmelék beküldése ellenében 23 deka elsőrendű vegytiszta műlépet adni, ami által célunk t. méhésztársainkat egy nagy s fáradságos munkától megkímélni.

A kívánt műlép méreteit kérjük minden rendelésnél pontosan megadni.

Készpénz fizetés mellett veszünk tiszta méhviaszt és léptörmeléket.

Az igen tisztelt méhész uraktól eme vállalkozásunk szíves pártfogását kérve, maradtunk kiváló méhésztársi tisztelettel

Pollermann Pálné és Társa,

gőz-viaszöntöde és műlépkészítő telepe

Székesfehérvár, Pálya-utca 28. sz.

A rendkívüli viszonyokra való tekintettel, kérjük a műlép szükségletet

4—5 héttel előbb megrendelni.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGVESÜLET, A TISZÁNTULI MÉHÉSZEGVLET
ÉS AZ UDVARHELYVÁRMEGVEI MÉHÉSZEGVLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő: Györfi István.

Társszerkesztők:

a Tiszántuli egyesület részéről
Takács Gyula egyes. titkár.

az Udvarhelyvármegyei egyesület részéről
Gál Imre egyes. titkár.

Ébredő remények.

Márk Mihály, az Udvarhelyvármegyei méhészegylet vál. tagja.

Mi volt és mivé lett a székelyföldi méhészet?

Olyan kérdés ez, a mely a milyen fölemelő egyik oldalon, épen olyan lesújtó a másikon. Csak az én szűkebb körömről, Udvarhely megyéről szólhatok, de a kép, amit itt látok, a többi székely vármegyére is ráillik.

Ha valaki csak egy évvel ezelőtt véletlenül megjelent amí összejöveteleinken, tüstént a rajok után kérdezősködött, mindjárt, ha annak előtte kerülte is a méheket. Valóságos lelkesedés vett erőt a tagokon, mindenki hozott hazulról valami jó mondanivalót, minden arc ragyogott a sikertől. Gál titkár alig győzte számbavenni az elért eredményt és szöni újabb terveket a méhészetnek minél szélesebb rétegekre való kiterjesztésére.

Valóban a modern méhészet keretei voltak kibontakozó félben és amikor pár év előtt egyik vándorgyűlésünkön Krenedits osztálytanácsos úr részt vett, nem győzte bámulni azt a hatalmas lendületet, a melyet ebben a vármegyében a méhészet vett. Az udvarhelyvármegyei méhészeket ugyanis otthon is meglehetett látogatni, mert volt nézni és bámulni való. Jellemző példa erre közkedveltségű elnökünk egyik megjegyzése, a mit egyik barátjának — méheseik kölcsönös megvizsgálása után — tett: „Valósággal irigyeltem a méheidet, de úgy látom, hogy te is irigyeled az enyémeiket. No de ez — látod, — így van jól.“ Pedig a szóbanforgó 2 méhes csak fejlődő, alig 20—25 családból álló volt, a melynél nagyobb, virágzóbb több, de olyan számtalan akadt.

Általában megvolt az egyesületnek a gerince abban a 100 körüli komoly méhészből, a kiknél volt mit látni és tanulni. Ehhez járult aztán mindenféle a népies méhészet, a mely hosszú haldoklás után megmozdult mély álmából és a székely ügyesség és tanulékonyság ezen a téren is nem egy elragadó példát produkált. Hiszen ez is a fő célunk, hogy mentől több helyről szálljanak ki a méhek, hogy a vidékünk gazdag flórája ne ok nélkül ontsa a nektárt és a méhészet egy jövedelmező gazdasági ággá váljon.

És mivé lett a mi méhészetünk?!

Nem akarom hosszadalmasan ecsetelni, hiszen erről amugy is igen sokat hallottak az igen tisztelt olvasók. A legdurvább pusztításnak ezek a drága bogarak estek áldozatul. Nem csupán őket ölték le kegyetlenül, hanem a lakásaikat, építményeiket is mind pozdorjává törték. Így eshetett meg, hogy az invázió után elnökünk és előbb említett barátja között az alábbi párbeszéd folyt le: „Hogy áll a méhesed? — Amint a tied.“ Vagyis egyik sem irigyli a másikat, a miképen a székelyföldi többi méhészeknek 90%-a se „irigykedik“ a másik méheire.

Ez a jelen képe, amely azonban nem jelenti a véget, sőt bizton hiszem, hogy rövid időn belül még fejlettebb méhészetünk lesz az oláh betörés előttinél. A jobb idő reményei bontakozni kezdtek. A szétduult kaptárok renoválódnak és már újak is nagy számban érkeztek. Az ellenség által megkímélt helyeken a rajok egymás után szállanak ki a kaptárból és nem egy vette már felénk az útját. Oh de ez még csak parányi kezdet, csöpp a tengerben. Nagyobb mértékben kell dolgoznunk és én hiszem, hogy megmozdul a szíve az ellenség által megkímélt területek méhészeinek és az egész székelyföldi méhészek ügyét magukévá teszik.

Épen most olvasom Vajnovszky Vince főtítkárnak „Van-e létjogosultsága a méhészeti egyesületeknek“ című fejtegetésének első részét, amely egészen felénk szól. Az egyesülésben van az erő. Az egyesülés ereje pedig az egymás hathatós támogatásában nyilvánul meg első sorban. Erre pedig van-e szebb alkalom, mint egy létalapjában megtámadott, egy rövid, de fényes múltú egyesületnek fölsegítésére sietni?

Megjegyezem azonban mindennek előtt, hogy nem az ajándék családokra gondolok, mert hiszen ez magában véve nemes, szép, jó és szükséges cselekedet, azonban nem kiadós és csupán egy pár szegényebb méhészeknek szolgáltatója a forrást munkája meg-

kezdéséhez. Sem egyéb más fajta önadóztatásra, mert ez sem jár kellő eredménnyel. Különbösen is általában véve nem erre van főleg szükségünk, hanem élő méhekre és nem is egy-két rajra, hanem több erős családra, mert ha az Úristen minket éltet, nem akarjuk bevárni, a míg egy-két gyenge raj után évek hosszú során helyreáll a méhészetünk, vagy az egyes központokban az erre a célra elhelyezendő családok pótolják a szükségletet, hanem azt akarjuk, hogy aki 2 év múlva közénk jön, az már künn a méhesekben is lásson mozgalmas életet. Ezt a célt pedig se önerőnkől, se a kormány támogatásából el nem érhetjük, csupán az egymás támogatásából.

Tegyék lehetővé a társ Egyesületek vezetőségei, hogy ezen törekvésünk megvalósulást nyerjen olyan formán, hogy az eladók erős, jó családokért kapják meg a tisztességes árat s mi pedig a pénzünkért kapjunk jó családokat. Azért gondolok az egyesületi vezetőségekre, mert a sok kellemetlen tapasztalat folytán igen sok esetben bizalmatlan a vevő a látatlan vásárláshoz.

Ugy gondolnám a dolgot, hogy az illető egyesületek a körzetükben vidékenként összegyűjtenék az eladásra szánt családokat és amint a szállítási mizériák enyhülnek, nagyobb csoportokban szállítanák az Udvarhelyi egyesület címére, amely aztán az egész székelyföldön az előre jelentkező tagoknak szétosztaná azokat. Így aztán, mint egész kocsirakományokat, nem érné annyi veszedelem a szállítandó méheket. Közben aztán az eladók kára nélkül igénybe vehető lenné a kormány támogatása is, mint egyéb közgazdasági szükségleti beszerzésnél.

A pusztulás után egy jobb jövő hajnala kezd derengeni és hisszük, hogy a boldog méhészek megértik, hogy milyen lehet egy vérbeli méhésznek a lelki állapota, ha nem hallja a méhei zümögését és rajta lesznek, hogy az eladások felénk irányuljanak.

A méhek etetése.

Guseó Ferenc, makói m. kir. adóhiv. főtiszt, a T. M. E. vál. tagja.

A tavalyi rossz év, a nagy hideg méhállományunk tekintélyes részét tönkretette, az a kevés pedig a mi megmaradt oly gyenge, mézkészlete oly csekély volt — vagy semmi, hogy már január végén szükségből kellett etetnünk.

Régi méhészek, akik a még agyon nem kulturált szántók idején méhészkedtek, midőn még az időjárás sem volt oly szeszélyes, mint napjainkban, nevetnek, ha a méhek etetéséről beszélünk. Pedig, hogy etetni kell, arról édes mindnyájan meg vagyunk győződve, hiszen emlékezzünk csak vissza a két legutolsó évre, midőn a méhek július elején már a fiasítást is kihordták, mert — nem volt mit enniök.

A méhek etetését én következőleg osztályozom :

1. Szükségetetés.
2. Szpekulativ etetés.

Szükségből etetünk tavasszal, nyárutóján, őszel és télen, vagyis mindenkor, amikor tapasztaljuk, hogy élelem nincs, vagy nem elég. Ekkor nagy mennyiségeket adunk be egyszerre, esténként, amelyet a méhek mohón hordanak fel.

A szükségetetéshez — miután méz alig kapható, vagy ha igen, akkor magas ára miatt sem vehetünk — kristálycukrot használunk, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a kristálycukor jobb a méheknek, mint a kocka vagy sávecukor.

En ehhez az etetéshez a cukrot úgy készítem el, hogy 1 Klgm cukrot 1 liter vízben jól felforralok, s belefőzök 1 jó nagy kávéskanállal Thymián, Lavendula, Zsálya, Anizs, Asperula levelet, (mindegyikből 1 kanállal) s aztán tisztára leszűröm az egészet s jó langyos melegen beadom a méheknek. Leszürés után szoktam az oldatba egy borsó nagyságu porrá tört citromsav jejecet tenni, mert a cukoroldatot a méheknek át kell elsőb alakítani. S miután ehhez hangyasav kellene, de annak használata nem tanácsos, mert a méhek által szükséges mennyiséget és főképpen a minőséget nem ismerjük egész pontosan csakis citromsavat használunk, mivel ez a cukoroldat invertálását, átalakítását nagyon megkönnyíti, sőt elősegíti.

Az említett leveleket és virágot, melyet minden drogeriában és gyógyszerárban olcsón vehetünk, azért adom, mert egyrészt az illat, melyet ezekből a cukoroldat átvesz a méheknek rendkívül kedves, másrészt a főzés által e növényeknek a méhek részére nagyon értékes részei kerülnek az oldatba, mi által oly tápanyagokat juttatok kedvenceimnek, melyet ezen a vidéken vagy egyáltalában nem, vagy csak kis mértékben találhatnak. És olyan időszakban pld. őszel vagy kora tavasszal is juttathatom nekik, midőn e növények már nem, vagy még nem élnek, virágoznak.

Kézen fekvő a dolognak az eredménye: a méhek erősen fejlődnek, szervezetük erősödik. Kitaróbbak, munkaképességük fokozódottabb, s így az a néhány fillér nemcsak felesleges pénzkidobás, hanem sokszorosan kamatozó tőke. A méhek pedig valóságos hevesseggel esnek neki az ételnek, hiszen a kedvenc — rendszeren nélkülözött ételt szerzik meg s rohamosan hordják s használják fel. Tapasztalati tényként meg kell állapítanom, hogy ilyen oldattól vérhast nem, vagy — csak rendkívüli körülmények — elháríthatlan, rosz időjárás, vagy a szükséges téli nyugalom hiánya mellett kapunk. Ez lenne a szükség etetésre vonatkozólag ismeretése.

II. A spekulatív etetést akkor alkalmazom, midőn ránk következő erős hordásra akarom törzseimet erőssé, nagygyá, tehát munkaképpé tenni.

Ezen eljárást rendszeresen akácvirágzás előtt 3—4 héttel alkalmazom. És pedig azért annyival korábban, mert 20—21 nap kell, míg a fiatal generáció megjelenik s 14 nap kell, míg ezek kijáró munkásokká lesznek. A spekulatív etetéshez ugyancsak kristálycukrot használok, azonban annak elkészítése már másképp történik. A felsorolt növények leveleit és virágait itt is belefőzöm az oldatba, azonban három féle oldatot használok, a) olyat, melyet úgy állítok elő, hogy $\frac{1}{2}$ kg. cukrot 1 liter vízben, b) 1 kgr. cukrot 1 liter vízben és c) 2 kgr. cukrot 1 liter vízben oldok és főzök meg. Első hat nap az a) oldatból adok esténként egy törzsnek 0.2 litert, második 6 nap a b) oldatból, harmadik 6 nap a c) oldatból. Itten szembeötlő a kis adagolás. Igen! Kis adagokat adok, de 18 napon keresztül (akinek van cukorja, adhatja oldatonként 8—8—8 naponként is), míg szükségétetésnél rövid idő alatt (3—4 este) nagy adagokat adok. A naponként ismétlődő kis adagok a méhekre rendkívüli izgatólag hatnak, az anyát bőven etetik, miáltal a petezés nagy méreteket ölt, mert az anya az ismétlődő, bő adagolás által a jövőnd generáció létfeltételeit biztosítva látván, teljes erejéből szaporít.

Itt felhívom méhésztársaim figyelmét azon körülményre, hogy az etetésekhez használt cukoroldatot mindig jó langyosan adom, akár szükségből, akár serkentésből (spekulatív) etetek. Hátra van még a méhek etetéséhez használt eszközök leírása.

Én megkíséréltem sokféle rendszert; etettem már röplyukon való befecskendés által; hátul, az üveglak mögött vályuban;

fent a méztérben; szabadon, a méhes előtt vályúban az összes méheket egyszerre; etettem azonkívül üres tartaléklépekkel, bádogsónak a keretek közé való bevezetése által üvegből, s etettem a kaptár falába beépített vályúval.

Mindeme módszerek célravezetők ugyan, mert a táplálékot így is, úgy is felhordják a méhek. De mert egyrészt feltétlen rablást idéznek elő egyes módszerek, mások meg a kaptár kibontását igényelik, míg ismét mások csak meleg időben használhatók, mert a méhek hideg időben a fészekből nem jönnek el, azért csak két módszert ajánlok, mint olyat, melyekkel bármikor, játszékonyan, kaptárbontás s a méheknek különös zavarása nélkül etetek, hideg vagy meleg időben egyaránt, rablást nem okozok, a kaptárt nem hűtöm ki és a táplálékot közvetlenül a fészekbe viszem be.

Ezen módszerek egyike a „Graze féle“ etető vályu, a másika pedig a „Gödden“ féle cső.

(Folytatjuk.)

A kispálya és a méhészet.

Irta: Berde Ferenc.

(Folytatás és vége)

(2-ik díjjal jutalmazott pályamű.)

Jellege „Tanulj a méhtől“.

Midőn a tanító a méheshez viszi tanítványait, csoportonként tegye, egyszerre 10—12 ifjat, és minden alkalommal újból és újból figyelmeztesse őket arra, mit mondott volt a télen, miszerint a méhesben vagy annak környékén futkosni, kézzel hadonászni, szeleskedni nem szabad, nehogy ezáltal a könnyen ingerelhető méhek megharagudjanak, mert akkor nincsen irgalom, kegyelem.

A tanulók nagyobb része amugy is fél, ha már kezdetben szúrást kapnak, még nehezebben lehet bátorítani őket. A tanító maga egész nyugodtan jár közöttük s látván ezt a tanulók, ők is bátrabbak lesznek. Egyik rész félni fog mindég, másik rész megbátorodik s ebből a részből várhatunk méhészeket. Mentől többször fordulnak meg a tanulók a méhesben annál jobb, de a tanító nélkül soha sem. Ilyenkor magyarázza meg a méhek életét; az a méhecske a lábán virágport viszen, de már tudják a tanulók, hogy azzal a kis méhfiukat táplálják; ni ni az a másik nem virágport

víszén, hanem a belsejében vizet hord, a kasban levő méz felhígítására, mely szintén a fiak táplálásához szükséges. Ha csendesen szemlélik a sürgés-forgást s tapasztalják, hogy még egy méh sem haragudott meg, sőt egyik-másik mikor terheltén jött, rájuk szállva pihent is, örökre meg lesz kötve a barátság, melyet egy-két méhcsipés többé már nem képes megzavarni. A mit most mond a tanító az minden annyira érdekli a tanulókat, hogy azt soha sem feledik el, annak okáért ismételi a télen tanultakból a nevezetesebbeket. Ujból elmondja, hogy minden családban van egy anya, melyet még királynénak is neveznek, ennek az a feladata, hogy a törzs népességét szaporítsa, amit 3 éves koráig híven is teljesít. Alakjára nézve a dolgozókhöz hasonlít, csak hosszabb és karcsubb, kissé sárgás, majd a rajzaskor meg is mutatja. Míg anya van egy családnál addig rend, tisztaság és munkásság is van, ellenben be áll a fejtelenség s ha más anyával nem lesz pótolva a hiány, úgy pusztulás a vég. Azokat a melyek jönnek-mennek virágpont, vizet és mézet hordanak dolgozóknak hívják, ezek is nöstények mint az anya, de mert ifju korban nem lettek oly bőven táplálva, hát nem is fejlődött ki tökéletesen minden szervük; ezek mentől többen vannak egy családban, annál több mézet gyűjtenek, tehát annál több hasznot is hajtanak. Igen sokat fáradsanak a méz után, azért is féltik azt annyira, halálig védelmezik az ellenségtől, ezért van a fegyverük a fullánk, melyből a védekezés alkalmával mérges anyag ömlik a sebbe, hol egyeseknél nagyobb foku daganatot idéz elő; gyengébb szervezetű és idegzetű egyéneknél szédülést okoz. A méhcsipés csakis akkor veszedelmes, ha a szájbán történik hevesebb szurás, mely aztán oly foku légcsődaganatot idézhet elő, mely lélegzési zavart s végül fulladást okoz. Azért fel kell világosítani a tanulókat az iránt, hogy amikor a méhekkel foglalkoznak, különösen pedig a rajzásnál beszélgetni nem szabad, nehogy a sűrűn röpdöső méhek közül csak egy is a szájba jusson, mert habár épen a rajzaskor kevésbé szokása csipni, mégis a szájba szorulván védelemre gondol és szúr. Mentől ingerlékenyebb a méh, csipése is erősebb, főképen az idősebb méhek szurása hatékonyabb. Némely szagok is ingerlik a méhet, ilyen például az izzadság, alkohol szag, de gyűlölik az istálló szagot és a kutyáét.

Szurás esetében a benn maradt fullánkot kell eltávolítani, a sebet, ha olyan helyen van kiszívni. Különbféle szereket ajánlnak,

de egynek használ, másnak nem. A legnagyobb elővigyázat mellett is kapunk szurást, de idő teltével már számba sem vesszük.

A méh család harmadik csoportját a heréket is megismerteti a szaktanító; ezek hímek, tehát szükségesek, de mentől kevesebb számmal vannak egy családban annál jobb; feladatuk az anya megtermékenyítése, minek megtörténte után már csak terhére vannak a törzsnek, mert csak fogyasztanak még pedig sokat, mivel otromba nagy testük van; kevés becsülésben részesülnek, később ki is üldözik a kasból és éhen halnak.

A rajzás ideje már a tanulókat nem kapja az iskolában de a tanító gondoskodik arról, hogy a rajzás alkalmával legyen egykét növendéke mindég jelen. A tanító megismervén, hogy a harmad éves tanulók közül hányan mutattak kiválóbb hajlamot a méhészet iránt, s ha többen is lennének — ami igen öröndetes dolog — mint a milyen mértékben reméli a rajok számát, akkor azok közül még a legszorgalmasabbat válogatja ki, hogy azokat egy-egy rajjal megjutalmazhassa. Ezt a vizsga alkalmával a vizsgálobizottság előtt hozza nyilvánosságra, megnevezvén a tanulók neveit is. A tanulók kasról gondoskodnak s a rajzás idején rendre, hogy kapják a rajt, haza is viszik azt.

Ezen az úton haladva minden községben évenként 6—8 méhészszel szaporodnék számunk. Évek múlva lassan-lassan, előbb az iskolaméhesben, a paraszt kasokat felváltanák az átmeneti kasok ezeket később a mükaptárok. És miután a szaktanító az ő keze alól került új méhészekkel az érintkezést eztán is fenntartaná, őket gyakran meglátogatná, velök az újabb méhészeti ügyeket megismertetné, feltehető, hogy azok méhészetében a méhlokok változtatása bekövetkeznek.

Okoskodásom végeredménye tehát az, hogy ha terjeszteni akarjuk a méhészet nemes foglalkozását a kisgazdák körében, ne csak kedvet és hozzávaló tudást adjunk nekik, hanem adjunk méhet is.

Rokkant katonák részére, kik méhészettel foglalkoznak ingyen küldjük a lapot! Kérjük a címek azonnali bejelentését!

Méz a háztartásban.

Nagy Miklósné áll. tan. neje, Tatarosgyártelep.

A mézet, mint kellemes élvezeti cikket ismerjük. Dacára annak, hogy most szinte lehetetlen elég mennyiségű cukrot beszerezni, mégis azt vettem észre, hogy az élelmi cikkekhez átlag kevés mézet használnak föl. Sőt ezt még méhészek háztartásában is tapasztaltam. Azt hiszem ennek oka abban rejlik, hogy a gazdasszonyoknak kevés jó leírású receptjük van, melynek legtöbbször legkevesebb, $\frac{1}{2}$ klg. méz kell és legalább is 8 tojás, ami a mostani nehéz beszerzés mellett, bizony sokba kerül. Azért óhajom, pár kitünő, kiadós, mézzel készült sütemény receptjét leírni, melyet szabad postai-csomagban az értünk oly sokat küzdő szeretteinknek a harcterre és fogságba küldeni.

1. Mézes püspökkenyér. Négy tetejes evőkanál mézet, $\frac{1}{2}$ dkg. tört szalakálival elkavarunk, hozzá 4 evőkanál porcukrot és 4 egész tojást adunk és $\frac{1}{2}$ óráig kavargatjuk, míg csak jó habos nem lesz. Ehhez $\frac{1}{2}$ citromnak a levét, (vagy egy kis vaniliát), $12\frac{1}{2}$ dkg. egész szemű diót és $\frac{1}{2}$ marék mazsolát teszünk s ezzel együtt kissé még kavargatjuk. Végül körülbelül, vagy 13 evőkanál finom nullás lisztet adunk hozzá. Egy rendes nagyságu formában megsütjük és szép keskeny, hosszú alakra fölvágjuk. (Dió és mazsola nélkül is lehet elkészíteni, úgy is finom).

2. Mézes puszerli. Három teljes evőkanál mézet, $\frac{1}{4}$ klg. porcukrot, 3 egész tojást, 1 kávéskanál fahajat, szódabicarbonát, $\frac{1}{2}$ kávéskanál szegfűszeget tálban jól eldörzsölünk, $\frac{1}{4}$ klg. finom nullás lisztet adunk még hozzá és ismét jól összekavargatjuk. $\frac{1}{4}$ klg. nullás lisztet gyúrotáblára teszünk és a jól összekavart tésztát ráöntjük, közbe-közbe jobbról is, balról is fölhajtogatjuk, kézzel lelapogatjuk addig, míg az egész lisztet bele nem dolgoztuk. Nyújtófával vastagra kinyújtjuk és igen picike puszi-formával kiszaggatjuk. A tepsibe jó távol kell tenni egymástól, mert igen megőnnek. Szépen megsütjük. A második tepsí puszerli tetejére tegyünk egy-egy szem mazsolát, a harmadiknál egy-egy diót, vagy egy szálla mandulát. Így vegyesen sütve, igen jól mutatnak a többi tészták között — körülbelül 145 db. puszi lesz belőle.

3. Mézes kalács. Ötven dkg. lisztet, 40 dkg. mézet, 1 tojást, 2 tojássárgáját, késhegynyi fahajat és szegfűszeget jól össze gyúrunk.

Azután a tésztába beledolgozunk még 6 grm. borkösavát, 6 grm. borkövet és 24 grm. szódabicarbonát. Szépen kinyújtjuk, vajjal bekent és meglisztezett tepsibe téve, tojással megkenjük és világos pirosra szépen megsütjük. Ha kisült, tetszésszerint fölvágjuk, vagy egy darabban is eltarthatjuk. Néhány hónapig is eltartható.

4. Méz torta. 30 dkg. mézbe keverjük 6 tojás sárgáját és egy kávéskanálnyi reszelt citromhéját. Külön 6 tojás fehérjéből verjük kemény habot, 30 dkg. lisztbe vegyítsünk 5 grm. borkösavát, 5 grm. borkövet és 20 grm. szódabikarbonát, azután vegyítsük az előbbi keverékhez. Tegyük tortaabroncsba és süssük meg. Másnap kettévágva töltsük meg lekvárral és cukormázzal vonjuk be.

Kívánom, hogy győződjék meg minden gazdasszony arról, hogy a méz a süteményeket mennyivel ízletesebbé, porhanyóbbá és sokkal tartósabbá teszi.

Kettős röplyuk.

Olvastam valahol, hogy a röplyuk a méhkas tükre, mert szakértő méhészt bele sem néz a kaptárba, a család járásából tudja már mit ér? — Igaz, mert az egészséges nép munkája legnagyobb részben a röplyukon át végeztetik, az előjáték pedig kizárólag a röplyukon át történik. — Tavaszkor, nyáron és ősszel csak a röplyukat kell megfigyelni, ezen keresztül mutatja magát a család teljes vagy középerejében vagy gyengeségében, pusztulásában. — Hasonlít a röplyuk a gyár kapujához, ha sok munkás jár be és ki rajta, akkor nagy a belső munka, mely benne kifejlék, a munka sikere az embereknél az arany, a méheknek a viasz és a méz! Voltak ötletes méhészek, akik kastély alakú kaptárokat készítettek és a kapu helyére a röplyukat tették, mások olajfából kis emberi alakokat vágattak, belsejüket kivésítették és az alak szíve helyén nyitottak röplyukat, egy német méhész a 12 apostolt ábrázoló, hársfából készült 12 méhkaptárt népesített be rajokkal, az alakok száján volt a röplyuk. Sokan azzal mulatnak, hogy a röplyukakat különféle színekre festik vagy jelekkel szerelik fel. Ezzel is lehet időt tölteni.

Én azonban most a kettős röplyukról írok, melyet sokan perhorreskálnak, de melynek sok jogosultsága van, főleg az álló

magas kaptároknál. Ezeknél a méhnek a legfelső keretsorból le kell futkosnia a kaptár alján álló kijárához, visszajövet ugyanezen hosszú útat kell megtennie a kaptár aljától annak csúcsáig, hogy ez idő- és munkaveszteség, az bizonyos!

Nagy hordás idején tehát célszerű két röplyukat engedni, egyet a kaptár közepén, egyet az alján, a főszezon után a középső röplyuk elzárandó. Kettős röplyuk a kaptár belső hőmérsékletének kedvez, mert a család két nyíláson át nyer levegőt. Hogy ilyenkor a középső röplyuk a kedvezőbb, maguk a méhek jelzik azzal, miszerint ott élénkebb a mozgalom, mint az alsónál; sőt egymás fölött 5 centiméterre alkalmazott kettős kijárat közül is mindenkor a felső a frekvenciátabb. Rajzás előtt, midőn a kivonulás előtt álló népesség alig fér el már a kaptárban, két nyíláson oszlik meg a kirepülő menetcsapat és gyakori tapasztalat szerint a királyné is szivesebben lép ki a középső nyíláson, mint az alsón, a herék pedig középső röplyuk létében az alsót egyszerűen negligálják.

Ime! a röplyuk nemcsak tükre a kaptárnak, hanem szája is, melyen át lélezkzik és ha kettős röplyukat nyitunk, akkor az egyik a száj, a másik az orr: mindkettőn át levegőt merit a család.

Dr. Fényes Kálmán.

Szeptember havi teendők, a méhcsaládok körül s a méhészetben.

Jancsovics Endre, a gödöllői méhészeti gazdaság vezetője.

Sokhelyen a mézhordás teljesen megszűnt, ennélfogva a méhek külső munkássága is csak arra szorítkozik, hogy magukat előkészítsék a télre, a gyantanemű s ragasztó anyagok után kutatnak tehát s azt szorgalmasan hordják. Ez mutatja meg a méhészeknek, hogy elkövetkezik a beteleltetési munka ideje is.

A méhcsaládok jövőjének biztosítása végett szükséges tehát a méhcsaládokat betelelni, azaz el kell rendezni a telelő fészket, elégséges élelemmel kell őket ellátni s biztosítani a szükséges meleget. Ezenkívül figyelemmel kell lenni arra, elég népes e a család, van-e s milyen az anya, megfelelők-e a lép építményei?

Hogy erről megbizonyosodjunk, az összes méhcsaládokat át kell vizsgálni és pedig a reggeli órákban.

Kiszedjük a családoktól a mézkamrában levő összes kereteket, ha azt eddig nem tettük volna; a keretek közül külön helyezzük az egészen mézes kereteket, külön az üreseket és külön a félig mézeseket. Az üres kereteket mindjárt eltehetjük, miután azokról az esetleg rajta levő méheket a többi keretekre lesöpörtük.

Ezután felszedjük a költőkamra fedődeszkáit s hozzá fogunk a költőkamra kiürítéséhez is. Ennél is osztályozzuk a kereteket: az egészen mézes kereteket a mézkamrából kivett egészen mézes keretekhez tesszük s a félig mézeseket a félig mézesekhez, a fiasításos kereteket külön helyezzük míg az üres kereteket — kivéve azokat, melyekben virágpor van — a többi üres keretekhez elhelyezzük. A heresejtű építményü, a nem egészen kiépített, vagy öreg lépeket mellőzzük.

Osztályozzuk ezután a népességből ítélve a családot, betakar-e 6–8 keretet. Ha betakar, ez marad egy rendes telelő családnak, ha ennyi nem volna, akkor egyesítésre szorul a család.

Ezek után a kereteket visszatesszük a kaptárba és pedig a következő sorrendbe:

A homlokfalnál elhelyezünk 1–2 virágporos keretet; a költőkamra alsó sorában egymásután a fiasításos kereteket rakjuk be, ezután az alsó sorban a félig mézes kereteket. Ezzel aztán az alsó sorban a keretek száma elérte a 7–8 keretet, betelt. A felső sorba rakjuk az egészen mézes kereteket; a keretbakban levő méheket a kaptárba söpörjük vissza s mielőtt a fedődeszkákat visszahelyeznénk, a kaptár mézkamrájában levőket is. A fedődeszka helyén maradhat a Hannemann rács is, ezt azonban le kell földni a megfelelő fedődeszkával.

Az így betelelt család költőterét újságpapírral, vagy más rossz hővezető anyaggal, későbben (pokróc darab, szalmatakaró stb.) takarjuk le s a kaptár kijáratát rácsos tolokával látjuk el.

Felmerülnek egyes esetek, mikor 1. nincs a családnak elég méze, vagy 2. nincs anyja, esetleg 3. olyan gyöngé, hogy a népessége nem takar be 5–6 keretet, azután 4. maradnak félig mézes felesleges keretek.

Ezeknél az eljárás a következő:

1. A betelelt méhcsaládnak szüksége van annyi egészen mézes keretre, amennyi a költőkamra felső szakaszában elfér, tehát a 6,

7, 8, 9 pár keretre betelelt családnak 6, 7, 8 illetve 9 drb. Félíg mézes keretre pedig annyira, amennyi az alsó keretsor kereteinek a száma, levonva ebből a virágporos és fiasításos keretek számát. Ha ennyi nem áll rendelkezésre, vagy a pergetéskor tartalékba tett mézeskeretekkel, vagy pedig folyékony mézzel, esetleg 80%-os cukoroldattal pótoljuk. Egy-egy keretre számítsunk 1 kgr. mézet, vagy 1—8 kgr.-nyi cukoroldatot s ezt etetővályuba vagy más etetőkészülékbe adva tessük fel az egymásután következő napokban, egyszerre annyit beadva, amennyit a család egy éjszaka folyamán felhordhat, körülbelül 0·80—1 kgr.-ot. Az etetés estefelé történjék, mikor már a méhek nem járnak ki a lakásból. Az etetésnél vigyázzunk arra, nehogy elcsurgassuk az eledelt a lakáson kívül, különben az ugyanis kutató, kereső hajlandósága méhek rablást okoznak.

2. Ha a család anyátlan, tartalék anyával anyásítandó, esetleg egy gyöngébb, de anyás családdal egyesítendő. A tartalék anyát úgy adjuk be az anyátlan családba, hogy az anyát anyazárkába téve a belsőbb keretekbe helyezzük el estefelé s reggel onnan kibocsájtjuk. Anyazárkának megfelel egy gyújtóskatulya átllyugatott tokja is, melynek szabadon maradt végeit mülépdarabakkal zárjuk el.

3. Az olyan gyöngé családot, melyek nem takarnak be 5—6 keretet, egyesítsük. Estefelé kifogjuk az egyik családnak az anyját s másnap estefelé a másik anyás család mézkamrájába helyezzük az összes népével, de csak a legszükségesebb (fiasításos-mézes) lépeivel. A fedődeszkát egy kissé széthuzzuk, vagy egy fedődeszkát sodronyszövetes kerettel pótolunk, hogy egyszagúak legyenek s másnap estefelé a két család kereteit összerakjuk. Egyesíthetünk egyszerűbb módon is úgy, hogy az egyik anyakifogása utáni napon a két család legszükségesebb kereteit mindjárt összerakjuk a keretbakba s így helyezzük be a kereteket az anyás család lakásába. Eközben tanácsos füstölni, hogy a méhek ne marakodjanak, illetve, hogy egyszagúak legyenek. Az üresen maradt lakás kijáratát elzárjuk.

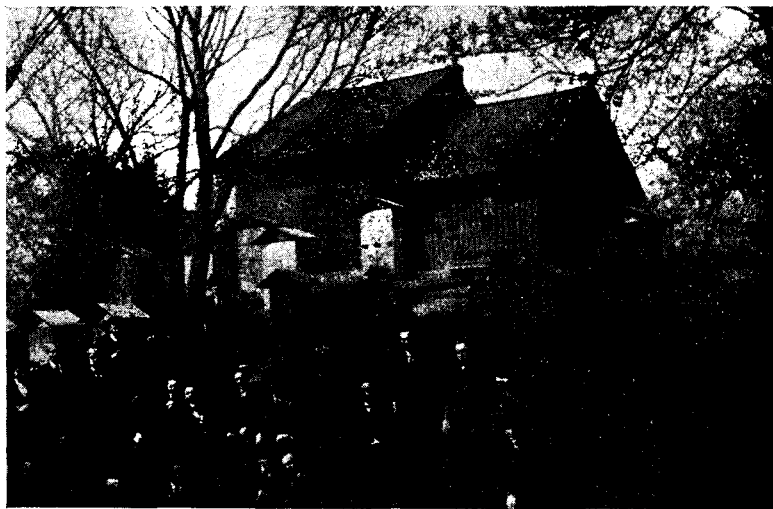
4. A felesleges félíg mézes kereteket, ha befödézett a méz, azt előbb felbontjuk s az erősebb családok üresen maradt mézkamráiba úgy helyezzük el, hogy az egyes keretek között egy keretnyi hézag maradjon. E keretkből a méhek a mézet elhord-

ják s a fészükbe raktározzák el, ilyenkor tanácsos egy fedődeszkát eltávolítani arra az időre, míg a mézet el nem hordták.

Este, illetve kora reggel a fedődeszkát ismét helyezzük vissza, miután a méheket végleg leszorítottuk, a költökamrában hagyjuk őket nyugodtan.

Vegyések.

Tanfolyamok. (Képeinkhez). Három sikerült felvételt mutatunk be olvasóinknak. Sokak előtt ismeretlen helyet, ismeretlen arcokat mutatnak a képek! Nekünk oly sokat jelent e néhány fotográfia, mi olvasni tudunk a fehér-fekete színek változó árnyalataiból. A magyar méhészet történetének írója valamikor a megújulás korszakának jelzőköveiül fogja odaállítani a jelentéktelen-

nek látszó lenyomatokat; nevezze e korszakot az „iskola méhesek“ vagy „a rokkant méhészek“ korának, a teológiákra bevezetett méhészeti oktatásnak úgy is külön fejezetet kell, hogy szenteljen. Ennek a fejezetnek pedig első lapjait leolvashatja a mi képeinkről.

A kolozsvári unitárius teológiai akadémia állította fel az ország hasonló intézetei között, az első iskola méhest 1916 tavaszán

és egyidejűleg bevezette a hallgatók méhészeti kiképzését. Ugyan-
 ebben az évben rendezte az Erdélyrészi Méhész Egyesület az első
 tanfolyamot teológusok részére, melynek kiváló sikere teljes meg-
 elégedéssel töltötte meg az elnökség tagjainak jövőbe látó lelkét.

Az 1916 évi tanfolyam sikere megmutatta a hasonló irányú
 tanfolyamok szükségességét s ehhez mérten f. év májusában az
 egyesület elnöksége beállította a második tanfolyamot teológusok
 részére, melyen a kolozsvári református és unitárius teológiák 26
 hallgatója vett részt.

Mellékelt három képünk ennek a tanfolyamnak jelentősebb

mozzanatait örökíti meg. A címkép a házsongárdi méhésztelep
 nagy pavillonja előtt, az első szövegkép ugyanott a méhesducok
 között van felvéve. A második szövegkép a vizsgabizottság tagjait
 (balról jobbra: Dr. Zsögön Béla ig. alelnök, Csepy Pál ekecsi
 plébános, Kecskeméthy István ref. teol. fakultás igazgató tanára,
 Báró Jósika Gábor egyesületi elnök, Gálfi Lőrincz unitárius teol.
 dékán, Dr. Balázs Ferenc egyes. főtítkár, Zsögön R. Mihály egyes.
 pénztáros, Györfi István teol. akadémiai tanár, tanfolyam vezető)
 és a tanfolyam hallgatóit mutatja be.

Közgyűlésünket, amint azt a mult számunkban is jeleztük *f. hó 23-án* fogjuk megtartani. Igen sok lényeges pontja van tárgysorozatunknak, mely bizonynyal vidéki tagjainkat is érdekelni fogja! Szeretnők, ha minél nagyobb számmal gyűlnénk össze és örvidenénk, ha műhely telepünk helyiségei szűknek bizonyulnának a résztvevők nagy tömegének befogadására.

Mézértékesítő vállalatunk nagy eréllyel kezdette meg ez évi munkáját! Célunk, amint azt már több helyen sokszor kifejtettük, hogy méhészeink méz termése részére biztos és jól fizető piacot biztosítsunk és más felől megvédjük a vásárló közönséget a lelkiismeretlen kufárok egészségtelen hamisítványaitól.

Vállalatunk nem nyeréskédesen alapszik! Tisztán a méhészet ügyét és a méhészek érdekeit szolgáljuk ezirányú munkánkkal is. Hiszen ha volna is hasznunk az értékesítésből, az is a közép, az egyesületé s így végeredményben a méhésztagok javát munkálja!

Ismételten kérjük ezért olvasóinkat, egyesületünk tagjait *ne adják lelkiismeretlen kufárok kezébe mézüket*. Értésítsék egyesületünk elnökségét és Ő a maga tartányaiban piaci áron veszi meg egész termésüket. Ez által megvédik első sorban méhészi hírnevüket, mert mézüik tiszta állapotban kerül a piacra, másodsor lehetővé teszik, hogy sok szegény tisztviselő, ha drága pénzért is, de legalább tiszta mézet kapjon és harmadsor az egyesület érdekeit munkálva önmaguk hasznát szolgálják.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik kitüntetésem alkalmából gratulációjukat küldötték e helyen szíves köszönetet mondok. Szívélyes méhésztársi üdvözléssel

Dr. Balázs Ferenc,
az Erdélyrészi Méhésztársi Egyesület főtítkára.

Előfizettek :

Kiss István (1917.) Török László (1917.) Menes Ferenc (1917.) Ambrus János (1917.) Huszár Pál (1917.) Papp Lajos (1917.) Szilágyi Károly (1917 és 6 K.-át a székely méhészek javára.) Barabás Sándor (1915—18.) Vankay Vidor (1914—17.) Pirka István (1915—17.) Triper Sándor (1917.) György Géza (1917.) Potussel Bertalan (1917.) Pfluhar Gábor (1917.) Perlík Lajos (1917.) Kolcsár

Péter (1914—17.) id. Józsa Sándor (1917.) Kupa Mihály (1917.) Kovács Miklós (1917.) Bauma Ákos (1917.) Szabó Gyula telekkönyvezető (1917.) Orbán Dénes (1915—17.) Hozó János (1915—17.) Székely Kelemen (1912—17.) Bálint Imre (1915—17.) Germán Traján (1917.) Karácson Mihály (1915—17.) Vargha Albert (1917.) Breuer Alfréd (1917.) Kovács István (1917.) Kiss Gyula (1917.) Ágoston János (1917.) Rávai János (1917.) Ruzs Sándor (1915—17.) Kovács Gyula (1914—17.) Kabányi János (1917.) Schreiber András (1917.) Fodor Jenő (1916—17.) Winogródszky Olivér (1917.) Szibert Lilla (1917.) András Márton (1917.) Barducz András (1917.) Bartha László (1917. félév.) Mihály Sándor (1915—17.) Kutas Vazul (1915—17.) Koszta Sándor (1917.) Rác Gyula (1917. félév.) Veress György (1917.) Prosztn Ignác (1917.) Dr. Nagy Miklós (1917.) Kabán József (1917.) Attila Árpád (1917.) Korpos István (1917.) Szőke Lajos (1917.)

A Tiszántúli Méhészegylet hivatalos közlései.

1. *Tagmozgalom.* Tagjaink száma július hónapban 141 új jelentkezővel gyarapodott. *Létszám július végén: 1203.* Lapzártakor tagjaink száma már 1248.

2. *Méhészeti Közlöny.* Hivatalos lapunk elmaradt, hiányzó vagy korábbi számaira vonatkozó reklamációk, továbbá címváltozások, a *Méhészeti Közlöny kiadóhivatalához Kolozsvár, Pap-u. 6.,* intézendők.

3. *Személyi hírek.* Egyesületünk alelnökét: *Ipolyi Keller Gyula* miniszteri tanácsost; választmányunk tagját: *Dr. Davida Lajos* miniszteri titkárt és ügyvezető elnökünket: *Niedermann Antal* postatanácsost Ófelsége a király a háború alatt teljesített kiváló szolgálataikért a II. osztályu polgári hadiérdemkeresztel tüntette ki.

Egyesületünk vezetősége a kitüntetés alkalmából *Ipolyi-Keller* urat írásban, dr. *Davida* urat személyesen üdvözölte.

4. *Ingyen mézelő csemeték és magvak.* Az ebben az ügyben érdeklődőket türelemre intjük. A terjedelmes kérvénycsomót annak idején benyújtottuk. A minisztérium döntését, melyet az őszi ültetési időszak előtt idejekorán várunk, azonnal közölni fogjuk.

5. *A cukorügy.* Értesítjük aggodó méhésztársainkat, hogy a végpusztulás szélén álló méhállományunk megmentésére idejében megtettük a szükséges lépéseket: az őszi betelepítéshez 1000 (ezer) métermázsa, a tavaszi szükségletéhez 860 métermázsa kristálycukor kiutalását kértük a földmívelésügyi minisztériumtól. Az első

tétel határidejének szeptember közepét, a másodiknak január végét állapítottuk meg.

Elnökünk, *dr. Cziffra Kálmán* főispán egyuttal érintkezésbe lépett *Szilassy Zoltán*, orsz. képviselővel az O. M. M. E. ügyvezető elnökével, a méhetező cukor ügyében közös akció és sürgös országos értekezlet összehívása iránt. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy ezt az ügyet — korábbi ígérletünkhöz képest — elaludni nem engedjük és annak érdekében minden tőlünk telhetőt megteszünk.

A cukor kérelemre vonatkozó blankettákat egyesületünk tagjai a Méhészeti Közlöny szeptemberi számához mellékelve kapják. Nem tagok is jelentkezhetnek cukorért; ezek — lehetőleg egy és ugyanazon helyről csoportosan — egyenesen a Tiszántúli Méhészegylettől, Nagyváradról kérjenek postai levelező lapon cukorkérvény-ürlapot.

A cukorkérelmeket kérjük pontosan és olvashatóan kitölteni és forduló postával hozzánk beküldeni.

6. *Egyesületi szakelőadók.* Junius havi választmányi ülésünkön az ügyvezető elnök előterjesztésére elhatároztuk, hogy egyesületünk területén *járásonkint egy-egy szakelőadói állást* szervezünk.

Az egyesületi szakelőadó teendője röviden: minden hó végén jelentést küld az egyesülethez az érdekelt járás időjárásai, hordási, méhésztársadalmi és egyéb említésre méltó méhészkedési viszonyairól. A járás méhészeinek és kezdőinek díjtalan szaktanácsokat ad, székhelyén és azon kívül a szükséghez képest előadásokat, felolvasásokat és gyakorlati demonstrációkat tart. A méhészet és az egyesület fejlesztése körül állandóan apostolködik.

Az egyesületi szakelőadók kiszemelésére vonatkozó javaslat megtételével ügyvezető elnökünket bíztuk meg. Nevezett az előmunkálatokat már megkezdte, azonban a személyenkinti külön tárgyalások tetemes időt vesznek igénybe s így a dolog lassan jutna tető alá, — ezért *nyílt felhívást intézünk* az Arad, Csanád, Csongrád, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Heves, Szabolcs, Hajdú, Bihar, Szilágy, Szatmár és Ugocsa vármegyék területén lakó méhészekhez:

Jelentsék írásban, milyen anyagi feltételek mellett vállalják (a megnevezendő járásban) egyesületünk szakelőadói állását. Közölik egyuttal azon körülményeket, amelyek alkalmasak annak elbírálására, hogy a szóban levő megbízatásnak meg fognak felelni. A magunk részéről óhajtjuk, hogy az illető a káros és kaptáros

méhészkedést alaposan ismerje, az elméletben jártas legyen és ez idő szerint is gyakorlatilag méhészkedjék. Előnynek tudjuk be, ha előadása írásban és szóban: egyszerű, világos és folyékony.

Ajánlkozásokat nem tagok részéről is szívesen veszünk. A beérkező jelentkezéseket választmányi üléseinken sorban tárgyalás alá vesszük.

Tervezett ujtásunkkal az elmondottakon kívül még az a célunk is van, hogy jövő évre kilátásban levő nagyobb számú méhésztanfolyamainkhoz a szükséges tanítóerők kéznél legyenek, továbbá hogy a vándortanítói kar kiegészítéséhez megfelelő anyagról a saját területünkről és hatáskörünkben is gondoskodjunk. Reméljük, hogy egészséges akciónk az intéző szakkörök helyeslésével és jóindulatával találkozik.

7. *Méhésztanfolyamok.* A nagyváradí méhésztanfolyam záróvizsgáját július 31-én tartották meg. Ezt megelőzőleg Nemes Győző méhésztanár fölkérésére Niedermann Antal ügyvezető elnökünk július 28-án és 30-ikán próbavizsgákat tartott, melyek igen szépen sikerültek és úgy az oktató, mint a hallgatók kiváló teljesítményéről tanuskodtak. Ügyvezető elnökünk a próbavizsgákat közkívánatra egy-egy szabad előadással kötötte össze. Az első előadáson a mesterséges rajkészítés legjobb módját ismertette: a második a helyes anyanevelés alapvető ismereteit és fogásait fejtegette. Mindkét előadás odaadó figyelemben és lelkes tetszésben részesült.

A Tiszántuli Méhészegylet öt könyvjutalmát (1 diszkötésű, 1 fűzött Ambrózy-, és 3 Boczonádi-könyv) sorban a következők kapták: I. Dobó Ilona Berekböszörmény, II. Jánosy Gyuláné Nagyvárad, III. ifj. Kezdődy Gyula Nagyvárad, IV. Vig Béla Nagyvárad, V. Mikussay József Nagyvárad.

A aradi méhésztanfolyam Ignác Sándor Méhésztanár vezetésével július hó 13-án vette kezdetét. Az érdeklődés a tanfolyam iránt szinte példátlan volt. Az 50 jelentkező két turnusban tanult. Ügyvezető elnökünk július 18-án meglátogatta az aradi tanfolyamot s ott a legszebb reményekre jogosító munkát és lelkesedést észlelte.

Az aradi tanfolyam öt legjobb előmenetelű hallgatója részére szintén öt könyvjutalmat tüztünk ki.

A debreceni tanfolyam ügye tárgyi nehézségek miatt kellő időre nem nyerhetett megoldást. A jövő évben okvetlenül kétszeresen kárpótoljuk a debrecenieket!

Kelt Nagyváradon, 1917 évi augusztus hó közepe.

Az Elnökség.

Hátralékos előfizetőinkhez.

Mondjam e újra, hiszen nyilvánvaló, a magas nyomdai árak és a papír drágaság miatt lapunkból feles példányokat nem nyomhatunk! Csak azok részére küldhetjük lapunkat, kik az előfizetési díjat beküldötték! Igen kérjük ezért hátralékos előfizetőinket sziveskedjenek nyilatkozni, kívánják-e, hogy a lapot címükre tovább is küldjük? Jövő számunkban a hátralékosok névsorát közreadjuk és akik felhívásunkra nem jelentkeznek, előfizetőink sorából törölni fogjuk.

Hazafias érzésű, kitartó munkatársakat keresünk előfizetőinkben, kik e nehéz időkben kétszeresen érzik kötelességeik súlyát és felelősségteljes voltát minden irányban!

Fölülmulhatatlan és az is marad a „Ludvig“-féle műlép,

melynek legtükéletesebb alakját hozom forgalomba. A „Ludvig“ műlép tiszta méhviaszból áll, ahogy azt a méhészt nyeri, nem nyulik el, sem nem hajlik szakszerű kezelésnél, ha a legerősebb rajnak is adjuk s a legnagyobb foku kaptárhőségnek is volna kitéve. Aki egyszer kísérletezett „Ludvig“ műléppel, újból azt fogja rendelni. A méhészt urakon áll, hogy kísérletet tegyenek azzal, ami nekik előnyt nyújt. Gondolja meg Ön is t. olvasó: „aki mer, az nyer“ s ne mulassza el próbaképpen megrendelni. „Ludvig“ műlépeim minden résztvett kiállításon díjaztattak. A lépeket tet-szés szerint tekercsben, vágatlanul bármily hosszúságban vagy szélességben szállítom kgr.-ként 22 korona. — Ki saját viaszát kívánja feldolgoztatni műléppé, annak munkadíj fejében kgr.-ként 2 K 50 f számítok fel és ugyanannyi kgr. műlépet adok vissza, mint amennyi kgr. viaszt vettem át. Kölcsönös jóállás mellett. A rendelés beérkezésétől számított 2—3 nap alatt intézem el a szállításokat. — Garantált tiszta salakmentes méh-viaszt bármily mennyiségben veszek. A méhészethez szükséges összes eszközökről kívánatra árjegyzéket küldök ingyen és bérmentve.

Ritzmann Lajos

keresk. méhészt és műlépgyára

Ókér (Bácska).

Szerkesztő postája.

1. Választ kívánó levelekhez kérjük a bélyeg mellékelését.
2. Az októberi szám részére szánt közleményeket kérjük szeptember 20-ig beküldeni.
3. Többeknek. A f. évi január-februári kettős számunk elfogyott.
4. A Bessenyei füzet és Valló könyv kiosztása jelenleg szünetel, de a közel jövőben újra folytatni fogjuk.
5. A „Méhészeti Utmutatót“ 50 fillér postabélyeg beküldése mellett bérmentve és díjmentesen küldjük.

A legjobb mézelőfa a japán akácfa július, augusztusban nyílik, mikor is nem igen van már egyéb és többet nyílik, mint a közönséges akácfa 1, 2, 3, 4 évesek darabja 20, 60, 80 és 90 fillér ;
:: **6 éves 2 korona, százanként feleárbán.** ::
Mézelő, sokat nyíló, egyben szép díszbokrok darabja 40 fillér, száza 38 korona, sok fajban. (2—8) **KREBS ZOLTÁN, Szarvas.**

Keresek

ügyes méhész-kertész

nagyobb méhes és kert kezelésére. Ajánlatokat és megkereséseket sürgősen vár a

Méhészeti Közlöny Szerkesztősége
Kolozsvár, Pap-u. 6.

**Mézet,
viaszkat,
sonkolyt**

állandóan a legmagasabb napi áron vásárol a
„Méh“ a Magyar Méhészek Értékesítő
Szövetkezete,
Budapest, VI. Frangepán-utca 33/b.
Árajánlattal egyidőben minta is küldendő.

Mikor ma az egész világ visszhangzik a magyarság diadalától, ma, mikor a népek milliói állanak szemben egymással, alig van család, melynek a harctéren ne volna valakije, akihez kedves emlékek, szent kötelékek fűződnek, **a hitves férjéért, szülő gyermekéért, testvér testvéréért aggódik.**

De keressük az emlékezés szálait a barátságban, rokonságban is. És ki ne áldozna szívesen arra a célra, hogy azok, akik a harctéren vannak, itthon a családi körben méltó emlékekkel legyenek megörökítve? Ezt a célt szolgálja a **„DIADAL”** első magy. fényképnagyító- s arcképfestészeti műintézet.

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám,
ahol bármely beküldött fénykép után élethű fénykép-
:: nagytapasztások színezve és krétarajzban készülnek. ::

Élethű fényképnagyítás.

Élő nagyságban mellkép ára 10 korona.

Ugyanaz olajszínezésben „ 15 „

Élethű kivitelért és jó minőségért szavatolunk. Csoportfényképekről is lehet egyes személyt elkülönítve készíteni. - Eredeti nagyság.

.....

Hogy fizet legjobban a méhészet?

Ugy, ha kaptár és eszközszükségleteinket, ugyszintén a többi méhészeti kellékeket a szigoruan szolid, jóhírnevű és már 31 év óta fennálló

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél

Budapest, I., Attila-utca 91. sz. szerezzük be.

Gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó, az 1916. évre szóló főárjegyzéke méhészeti útmutatóval együtt szívesen ingyen és bér-

* * * * * mentve küldeték. * * * * *